

Wijziging Besluit diergezondheidsheffing in verband met de vaststelling van de tarieven voor 2021
(consultatieversie)

NOTA VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Met dit besluit wordt het Besluit diergezondheidsheffing gewijzigd. Via deze wijziging worden de tarieven voor de diergezondheidsheffing voor het jaar 2021 vastgesteld. Hiermee wordt invulling gegeven aan artikel 91m, eerste lid, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (hierna: wet), dat bepaalt dat de tarieven voor de diergezondheidsheffing bij algemene maatregel van bestuur worden vastgesteld. De diergezondheidsheffing wordt geheven naar het aantal dieren of gemiddeld aantal dieren van een diersoort of diercategorie dat in een kalenderjaar wordt gehouden of is opgezet. De diergezondheidsheffing wordt alleen geheven als meer dieren worden gehouden of zijn opgezet dan de in artikel 2 van het Besluit diergezondheidsheffing genoemde ondergrens. De wijzigingen van de tarieven per diersoort of diercategorie worden hieronder verder toegelicht.

2. Diergezondheidsheffing

2.1. Achtergrond

Op grond van de in hoofdstuk VIII, afdeling 3, van de wet opgenomen regels over heffingen wordt een diergezondheidsheffing geheven bij degenen die in de uitoefening van hun bedrijf kippen, kalkoenen, eenden, schapen, geiten, varkens of runderen houden, broedeieren of vaccinbroedeieren inleggen. Tevens wordt een diergezondheidsheffing geheven bij niet-bedrijfsmatige houders van geiten en schapen. Deze heffingen komen ten goede aan het Diergezondheidsfonds (hierna: fonds). Uit het fonds worden de kosten van de preventie en bestrijding van dierziekten betaald. Via de diergezondheidsheffing dragen de betrokken houders en ondernemers dus bij aan de kosten van preventie en bestrijding van dierziekten.

Gelet op artikel 91j van de wet hebben het Rijk en de betrokken sectoren afspraken gemaakt over de bijdragen van de betrokken sectoren in de periode van 2020 tot en met 2024. Deze afspraken zijn vastgelegd in het Convenant financiering bestrijding besmettelijke dierziekten 2020–2024 (hierna: convenant; Stcrt. 2019, nr. 39306). Overeenkomstig artikel 91m, zesde lid, van de wet zijn de vertegenwoordigers van de onderscheiden sectoren betrokken bij de totstandkoming van de begroting en de tarieven voor het jaar 2021. De begroting voor het fonds voor het jaar 2021 zijn gebaseerd op lopende contracten, uitgaven vanuit het fonds in de jaren 2017 tot en met 2019, verwachte veranderingen in de kosten (inclusief indexatie), de hoogte van de opgebouwde crisisreserves en eventueel opgebouwde tekorten.

2.2. Begroting fonds

De begroting van het fonds voor het jaar 2021 wijkt op een aantal punten af van die voor 2020. Zo zijn er in de jaren 2018 en 2019 vanuit het fonds geen grote uitgaven geweest voor dierziektebestrijding. Hierdoor hebben alle sectoren voldoende crisisreserve kunnen opbouwen en zijn er geen tekorten op de begroting ontstaan. Als gevolg hiervan hoeven de varkens- en pluimveesector ten aanzien van dit begrotingsonderdeel minder geld op te brengen. De rundveesector beheert conform de afspraak in het convenant de eigen crisisreserve. De omvang van de reserve heeft voor die sector daarom geen invloed op de tarieven voor de diergezondheidsheffing. Ten aanzien van de schapen- en geitensector was het voor het jaar 2020 niet nodig om te innen voor de crisisreserve, waardoor de begroting voor 2021 op dit punt niet sterk afwijkt van die voor 2020.

In deze convenantsperiode gaan de sectoren meer bijdragen voor de High Containment Unit (HCU) van Wageningen Bioveterinary Research (WBVR). Deze faciliteit vervult wettelijke

onderzoekstaken (WOT) en maakt daarbij kosten voor crisisparaatheid. In de vorige convenantsperiode betaalden de sectoren gezamenlijk € 0,6 miljoen (excl. BTW) per jaar voor de HCU. Dat bedrag is in deze convenantsperiode verhoogd naar € 1,2 miljoen per jaar (excl. BTW). De overheid draagt voor deze convenantsperiode de rest van de kosten voor de HCU (74%).

De post basismonitoring was in de begroting voor 2020 evenwel lager begroot dan wat daarover was afgesproken. Hierdoor lijkt de bijdrage voor de basismonitoring in 2021 plots fors te stijgen. Dit is vooral zichtbaar in de sector met de laagste begroting (schapen en geiten). In 2020 zijn de kosten voor de basismonitoring geïndexeerd. Ook voor 2021 wordt gerekend met een indexatie. De basismonitoring staat in 2021 voor € 8 miljoen (excl. BTW) op de begroting. In 2020 is een promotieonderzoek gestart naar de doelmatig- en doeltreffendheid van de basismonitoring. In het licht van het convenant is met de sectoren afgesproken dat de helft van dit onderzoek uit de heffingen betaald zal worden en de andere helft uit de bijdrage van LNV. Deze kosten (€ 74.000,-/jaar) zijn in 2021 voor het eerst opgenomen in de begroting en tarieven.

2.3. Bijdragen en tarieven per sector en diercategorie

2.3.1. Pluimvee

Er is voor het jaar 2021 sprake van een daling van het bedrag van de totale kosten die door de pluimveesector via heffingen moeten worden opgebracht. Waar deze kosten voor 2020 € 12.503.294 bedragen, zijn de kosten voor 2021, zoals uit onderstaande tabel blijkt, begroot op € 9.165.767.

Begroting	2021														
Overzicht Verdeling kosten Diergezondheidsfonds	Preventie, verdenking en bestrijding				Bestrijding en verdenkingen				Preventie						
	Salmonella	ipai bedrag	mg	ncd	voorzieningen	basismonitoring	mon. A/NCD/MG/nz/sda	uitvoering	crisisreserve	Totaal tarief ir	Aantal geplaatst	Totaal bedrag			
Vleeskuikens															
V_inleg broeders/vermeerderingspluimvee	0,000387	0,000095	0,000018	0,000000	0,000258	0,000553	0,000337	0,000015	0,000152	0,000000	0,001815	19.540.000	35.465		
V_geplaatste eendagskuikens grootouderdieren	0,111080	0,027215	0,005127	0,000000	0,074167	0,158844	0,096639	0,004272	0,043663	0,000000	0,521007	580.000	302.184		
V_geplaatste eendagskuikens ouderdieren	0,005805	0,001851	0,000268	0,000000	0,003876	0,000300	0,005050	0,000223	0,002282	0,000000	0,027455	7.260.000	199.323		
V_geplaatste grootouderdieren	0,133184	0,032630	0,008447	0,000000	0,080828	0,190454	0,115870	0,005122	0,023252	0,000000	0,824685	430.000	280.615		
V_geplaatste ouderdieren	0,018732	0,005813	0,000911	0,000000	0,015175	0,032817	0,017167	0,000759	0,007736	0,000000	0,093330	4.940.000	461.050		
V_inleg broeders/vermeerderingspluimvee	0,000105	0,000026	0,000005	0,000000	0,000070	0,000150	0,000091	0,000004	0,000041	0,000000	0,000492	378.010.000	185.981		
Geplaatste vleeskuikens regulier	0,000781	0,000222	0,000036	0,000000	0,000521	0,001117	0,000679	0,000030	0,000307	0,000000	0,003683	242.620.000	895.996		
Geplaatste vleeskuikens traaggroeiend	0,001148	0,000326	0,000053	0,000000	0,000766	0,001541	0,000998	0,000044	0,000451	0,000000	0,005427	102.770.000	557.733		
Kalkoenen															
Geplaatste vleeskalkoenen hennen	0,006828	0,001942	0,000315	0,000000	0,004559	0,009764	0,005940	0,000263	0,002684	0,000000	0,032295	910.000	29.388		
Geplaatste vleeskalkoenen hanen	0,012779	0,003635	0,000590	0,000000	0,005333	0,018274	0,011118	0,000492	0,005023	0,000000	0,060444	1.150.000	69.511		
Inleg broeders/vermeerderingspluimvee kalkoenen	0,000337	0,000131	0,000025	0,000000	0,000358	0,000768	0,000467	0,000021	0,000211	0,000000	0,002518	1.800.000	4.532		
Eenden															
Inleg broeders/vermeerderingspluimvee eenden	0,000156	0,000038	0,000007	0,000000	0,000104	0,000224	0,000136	0,000006	0,000061	0,000000	0,000732	6.000.000	4.381		
Geplaatste eenden	0,001966	0,000559	0,000091	0,000000	0,001313	0,002211	0,001710	0,000076	0,000773	0,000000	0,009299	6.940.000	64.535		
Legsector															
L_inleg broeders/vermeerderingspluimvee	0,000693	0,000170	0,000032	0,000000	0,000463	0,000991	0,000603	0,000027	0,000273	0,000000	0,003232	4.510.000	14.667		
L_geplaatste eendagskuikens grootouderdieren	0,122797	0,030085	0,005668	0,000000	0,081991	0,175600	0,106834	0,004723	0,048269	0,000000	0,575967	140.000	80.635		
L_geplaatste eendagskuikens ouderdieren	0,106540	0,004818	0,000908	0,000000	0,013130	0,028121	0,017109	0,000756	0,007730	0,000000	0,179112	880.000	157.619		
L_geplaatste eendagskuikens gebruikspluimvee	0,090190	0,000963	0,000156	0,000000	0,002261	0,004842	0,002946	0,000130	0,001331	0,000000	0,020319	30.000.000	3.166.825		
L_geplaatste grootouderdieren	0,138784	0,033982	0,008482	0,000000	0,092811	0,208246	0,120672	0,005335	0,054521	0,000000	0,850973	120.000	78.069		
L_geplaatste ouderdieren	0,033459	0,008188	0,001544	0,000000	0,022340	0,047247	0,029110	0,001287	0,011312	0,000000	0,156973	1.000.000	156.917		
L_inleg broeders/vermeerderingspluimvee	0,000041	0,000015	0,000003	0,000000	0,000041	0,000087	0,000053	0,000002	0,000024	0,000000	0,000226	104.150.000	29.727		
Geplaatste koolkippen	0,010432	0,002968	0,000421	0,000000	0,009695	0,014918	0,009076	0,000401	0,004101	0,000000	0,049342	2.990.000	147.533		
Geplaatste scharekippen	0,015726	0,004474	0,000726	0,000000	0,010500	0,022489	0,013682	0,000605	0,006182	0,000000	0,074384	13.690.000	1.018.317		
Geplaatste vrije uitloopkippen	0,024863	0,041730	0,001148	0,000000	0,016601	0,035554	0,021631	0,000956	0,009773	0,000000	0,152256	4.590.000	698.855		
Geplaatste biologische kippen	0,047250	0,079307	0,000181	0,000000	0,031949	0,067568	0,041108	0,001817	0,018573	0,000000	0,289353	1.800.000	520.835		
Ingelegde vaccinbroeders/vermeerderingspluimvee	0,000041	0,000012	0,000002	0,000000	0,000027	0,000058	0,000035	0,000002	0,000019	0,000000	0,000193	88.000.000	16.984		
Totaal												9.165.767			

*Afronding op 6 cijfers achter de komma

Omdat de pluimveesector een sector is met veel verschillende categorieën houders, worden voor de verschillende categorieën verschillende tarieven vastgesteld. Over deze tarieven adviseert AVINED, een stichting waarbinnen onder andere de Nederlandse Vakbond Pluimveehouders (NVP), de vakgroep pluimveehouderij (LTO-NOP) en de Centrale Organisatie Broeders/vermeerderingspluimvee (COBK) zijn vertegenwoordigd. AVINED heeft voor de convenantsperiode 2020-2024 een vaste verdeelsleutel vastgesteld, waarbij wordt uitgegaan van het volgende:

- generieke kosten worden evenredig* verdeeld over alle professionele pluimveehouders; onder deze kosten vallen de kosten voor de (basis-)monitoring, de Stichting Diergeneesmiddelen autoriteit (SDa), voorzieningen en uitvoeringskosten;
- voor specifieke kosten geldt een bedrijfstype-afhankelijke verdeelsleutel*; zo worden de kosten voor de Salmonella-enting alleen doorgerekend aan bedrijven die vaccineren en worden houderijsystemen met een hoger risicoprofiel op aviaire influenza (biologische- en uitloopkippen) zwaarder belast; op basis van wetenschappelijke literatuur betalen deze pluimveehouders een factor 5.9 keer meer dan andere pluimveehouders;
- het aantal opgezette dieren en ingelegde eieren kan per jaar verschillen; het aantal dieren in 2021 is geschat op basis van het aantal dieren in 2017, 2018 en 2019 en ten aanzien van het

aantal broedeieren bij eenden en vaccin-eieren wordt gewerkt met het aantal ingelegde eieren in 2019.

*Om in de verdeling ook rekening te houden met bedrijfsgrootte wordt gerekend met een verdeling op basis van de Volwaardige Arbeidskracht (VAK,) zoals tweejaarlijks gepubliceerd in de KWIN (Wageningen Universiteit & Research; WUR). Waar dit niet mogelijk is wordt gewerkt met waardetabellen (WUR).

Salmonella bestrijding

In de tarieven is rekening gehouden met een toename van de vervroegde slacht van Salmonella-positieve dieren door striktere handhaving op afspraken binnen de EU. In 2019 werd € 0,7 miljoen uitgegeven aan bestrijding Salmonella. Voor 2021 wordt uitgegaan van een verdubbeling van de kosten (€ 1,4 miljoen). De sector krijgt naar verwachting een Europese subsidie van € 0,4 miljoen, die is meegenomen in de begroting

Salmonella vaccinatie

In 2020 werd de heffing voor Salmonella vaccinaties opgelegd aan de legbedrijven. Vanaf 2021 wordt, op verzoek van de pluimveesector, deze heffing opgelegd aan de opfokorganisaties. De verplaatsing van deze post van € 2,3 miljoen zorgt voor een tariefsverandering bij genoemde categorieën, met name in de tarieven voor eendagskuikens die bestemd zijn om te worden opgefokt tot legkippen (zie de wijziging van artikel 6, eerste lid, onderdeel c, van het Besluit diergezondheidsheffing). Daarnaast is door deze overgang de begroting voor Salmonella-vaccinatie eenmalig verhoogd.

Vogelgriep

Op 21 april 2021 worden de nieuwe Europese regels over diergezondheid van toepassing (Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid ("diergezondheidswetgeving") (PbEU 2016, L 84)). Laag-pathogene aviaire influenza (LPAI) krijgt daardoor een andere status dan nu het geval is. Het is vanaf dat moment niet langer verplicht om besmette koppels te ruimen. Dit neemt niet weg dat lidstaten, als ze dat veterinair gezien noodzakelijk achten, nog steeds kunnen besluiten om in bepaalde gevallen wel te ruimen. Het precieze beleid voor LPAI nadat deze regels van toepassing zijn, wordt thans nog uitgewerkt. In de begroting is voor de bestrijding van LPAI daarom geen post opgenomen.

2.3.2. Runderen

Voor de rundveesector wordt het totale aantal kosten dat door die sector via heffingen moet worden opgebracht voor het jaar 2021 begroot op € 6.113.594. Daarmee is ook voor die sector sprake van een daling ten opzichte van de kosten voor 2020 (begroting voor het jaar 2020 gaat uit van bedrag van € 6.342.880).

Binnen de rundveesector verschuiven de tarieven voor de diergezondheidsheffing gering. Het tarief voor een rund van jonger dan 1 jaar daalt met 2,6 cent. Het tarief voor een rund van 1 jaar en ouder stijgt met 6,8 cent. Deze verschuiving wordt veroorzaakt door een stijging van de kosten voor de basismonitoring Veekijker en VMT en voor de monitoring leukose die volledig ten laste komen voor runderen van een jaar en ouder. De begrote kosten voor de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit (SDa) zijn lager dan in 2020 en worden evenredig verdeeld over runderen jonger dan een jaar en runderen van een jaar en ouder.

Runderen

Uitgavenposten (x1000€)		Runderen <1 jaar	Runderen ≥1 jaar
Preventie			
	Monitoring Leukose*	0,0	367,2
	Basismonitoring Veekijker*	0,0	909,7
	Basismonitoring VMT*	0,0	169,9
	overig Preventie**	210,9	1655,4
Bestrijding en verdenking**		136,8	1073,6
Voorzieningen**		125,8	987,3
Uitvoeringskosten**		42,6	334,5
Sda***		50,0	50,0
Crisisreserve (optioneel)		0	
Tekorten (optioneel)		0	
Totaal voor heffing		566,0	5547,6
Aantal dieren		1776281	2210049
Heffing per dier in euro		0,319	2,510

* Een aantal uitgavenposten zijn programma's die alleen van toepassing zijn op runderen ≥1 jaar.

**Verdeelsleutel op basis van de standaardopbrengst (SO), dat is een norm voor het vaststellen van de omvang van land- en tuinbouwbedrijven uitgaande van de gestandaardiseerde opbrengst van een diersoort.

***De verdeling voor de Stichting Diergeneesmiddelenautoriteit is 50-50 op basis van gelijk nut.

2.3.3. Schapen en geiten

Voor de schapen- en geitensector is sprake van een stijging van het totale aantal kosten dat door die sector via de diergezondheidsheffing moet worden opgebracht. Deze kosten stijgen van € 1.602.000 in 2020 naar € 1.654.549 in 2021. Deze stijging wordt naast indexatie veroorzaakt door de toename van de begrote kosten voor de basismonitoring en HCU (zie paragraaf 2.2. van deze nota van toelichting).

Tot 2020 was voorzien in een gezamenlijke begroting binnen het fonds ten aanzien van schapen en geiten. Vanwege de forse groei van de geitensector is met ingang van de huidige convenantsperiode gekozen voor twee gescheiden sectorbegrotingen. Voor het bepalen van de tarieven voor 2021 is de afgesproken kostenverdeling voor het eerst per begrotingsregel doorgerekend. Hierdoor daalt het tarief per schaap met 0,7 cent en stijgt het tarief per geit met 3,6 cent.

Schaap/geit

Uitgavenposten (x1000€)		Schapen	Geiten
Verdenkingen**		12,3	12,3
Basismonitoring			
	Blauwtong	6,7	3,3
	TSE, Brucella melitensis**	151,1	151,1
	Q-koorts**	76,5	229,5
	Overig*	265,4	265,4
	Promotie*	4,6	4,6
Voorzieningen			
	HCU*	47,9	47,9
	Overige	132,0	72,5
Uitvoeringskosten***		230,4	25,6
Crisisreserve (optioneel)		0	0
Tekorten (optioneel)		0	0
Korting hobbydieren		-37,9	-46,9
Totaal voor heffing		889,0	765,5
Aantal dieren		1.000.519	576.925
Heffing per dier in euro		0,889	1,327

* Gelijke verdeling (50-50) op basis van gelijk nut.

**Bemonstering vindt alleen bij geiten plaats, maar omdat de resultaten ook van belang zijn voor de schapensector is de verdeling in overleg met de sector bepaald op 75-25.

***Verdeelsleutel op basis van het aantal bedrijven

2.3.4. Varkens

Voor de varkenssector ten slotte is het bedrag dat door die sector via heffingen moet worden opgebracht voor het jaar 2021 begroot op € 3.323.086. Daarmee is voor deze sector sprake van een forse daling van de kosten ten opzichte van het jaar 2020. Voor 2020 is namelijk een bedrag van € 8.004.717 begroot. Deze daling is mogelijk omdat er in de voorgaande jaren voldoende reserves zijn opgebouwd om een mogelijke dierziekte uitbraak op te kunnen opvangen. In de begroting is rekening gehouden met het nieuwe contract voor het beschikbaar hebben van een vaccin tegen de Ziekte van Aujeszky. De kosten voor dat contract zijn nagenoeg gehalveerd.

Varken

Uitgavenposten		Begroting (x1000€)
Preventie (Bewakingsprogramma's Basismonitoring)		1513,1
Bestrijding (Verdenkingen en voorzieningen)		
	verdenking	95,3
	voorzieningen	1489,7
Uitvoering		175,0
SDa		50,0
Crisisreserve (optioneel)		0
Tekort (optioneel)		0
Totaal		3323,1

Categorie	Aantal	Tarief	Totaal tarief per categorie in euro
Vleesvarken van A- of B-bedrijf, afgevoerd voor slacht of export	4.120.538	0,165	680.300,8
Big van A- of B-bedrijf, afgevoerd naar E- of F-bedrijf	192.934	0,058	11.148,9
Zeug, beer of gelt, afgevoerd van A- of B-bedrijf	230.393	0,083	19.028,9
Big, afgevoerd van A- of B-bedrijf naar A-, B- of C- of D-bedrijf of voor slacht of export	17.816.195	0,083	1.470.276,8

Varken van C- of D-bedrijf	13.711.260	0,083	1.132.864,5
Varken, afgevoerd van E- of F-bedrijf	404.879	0,025	10.026,8
Totaal			3.323.086*

*Dit bedrag kan afwijken dan het begrote bedrag uit de eerste tabel met begroting door afronding van de tarieven. Alle meeropbrengsten via de varkensheffing blijven echter beschikbaar voor de uitgaven van de varkenssector.

3. Advies en consultatie

PM

4. Regeldruk

Het wijzigingsbesluit leidt niet tot een wijziging in de regeldruk voor de betrokken sectoren. Alle sectoren zijn namelijk al heffingplichtig op grond van het besluit en het wijzigingsbesluit heeft geen nieuwe administratieve lasten of nalevingskosten tot gevolg.

5. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2021. Hiermee wordt aangesloten bij de zogenoemde vaste verandermomenten voor regelgeving.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,